

Ezeulu își trimise fiul, pe Nwafo, să aducă o nucă de cola de la mama lui. Între timp întinse mâna după o strachină mică de lemn, în care se afla un boț de lut alb.

— Uite o bucată de *nzu*, zise și rostogoli creta către musafir, care o apucă și trase pe podeaua dintre picioarele sale trei linii ridicate și o a patra, culcată, sub ele. Apoi își albi unghia de la degetul mare al unui picior și rostogoli boțul spre Ezeulu, care îl puse la locul său.

După ce mâncară nuca, Onwuzuligbo își dresе glasul și-i mulțumi lui Ezeulu, apoi întrebă:

— Soția noastră e bine?

— Soția voastră? E bine. N-o supără nimic decât foamea. Nwafo, du-te și cheam-o pe Akueke s-o salute pe ruda soțului ei.

Nwafo se întoarse și zise că femeia venea. Akueke intră aproape numaidecât, își salută tatăl și îi strânse mâna lui Onwuzuligbo.

— Soția ta, Ezinma, e bine?

— Astăzi da. Măine nu putem ști.

— Și copiii ei?

— Nu ne supără nimic în afară de foame.

— Ei, se miră Akueke, nu se poate să fie adevărat. Uite ce bine hrănit ești!

După ce Akueke ieși în curte, Onwuzuligbo îi zise lui Ezeulu că ai săi îl trimiseseră ca să-i spună că ar fi vrut să-i facă o vizită în dimineața următoare.

— N-o să fug din casa mea, zise Ezeulu.

— Nu vom veni cu război. Venim să ne sfătuim ca între rude.

Ezeulu se simțea recunoscător că, într-o săptămână de umilințe și greutate, se întâmpla și ceva bun. Trimise să fie chemată nevasta dintâi, Matefi, și-i spuse să fie gata să facă de mâncare pentru rudele îndepărtate.

— Ce rude?

— Soțul lui Akueke și ai lui.

— N-am manioc destul și astăzi nu-i târg.

— Și ce-ai vrea să fac eu?

— Nu vreau să faci nimic. Dar poate are Akueke niște manioc, dacă-i ceri.

— Nebunia asta, care se zice c-o ai, a întrecut orice măsură. Îmi spui să mă duc și să-ți caut manioc. Dar ce are Akueke a face cu asta? E nevasta mea? Ți-am spus de multe ori că ești o femeie rea. Am băgat de seamă că nu vrei să faci nimic de bunăvoie, dacă nu-i pentru tine ori copiii tăi. Nu mă face să-ți spun ce gândesc, zise și tăcu o clipă înainte să urmeze. Dacă mai vrei ca-n gospodăria asta să încăpem amândoi, du-te și fă cum ți-am spus. Dacă mama lui Akueke ar mai trăi, n-ar face deosebire între copiii ei și ai tăi, știi asta prea bine. Pleacă de-aici până nu mă ridic în picioare.

Deși Ezeulu era nerăbdător ca fata lui, Akueke, să se întoarcă la bărbatul ei, nimeni nu se aștepta s-o zică fățiș. Un bărbat care recunoștea că fiica lui nu e întotdeauna bine-venită la el în casă ori care îi socotea prezența supărătoare îi spunea de fapt soțului acesteia că poate să se poarte cu ea cât de aspru dorește. Așa că, atunci când soțul lui Akueke apărură în cele din urmă ca să-i dea de veste că voia să-și ia nevasta acasă, Ezeulu se împotrivi cu îndârjire.

— E bine ca un bărbat să-și ia nevasta acasă, zise. Dar vreau să vă amintesc că, atunci când o să ne apucăm de semănat, o să se facă un an de când a început să locuiască în gospodăria mea. Ai adus igname, taro sau manioc ca să-i hrănești pe ea și pe copilul ei? Sau crezi că încă mai sunt sături cu ce-au mâncat acum un an la tine acasă?

Ibe și ai săi scoaseră niște strigăte nelămurite, de parcă și-ar fi cerut iertare.

— Ce vreau să știi, urmă Ezeulu, e cum mă vei plăti pentru că am avut grijă de soția ta vreme de un an?

— Rudă a noastră, te înțeleg prea bine, zise Onwuzuligbo. Lasă totul în seama noastră. Știi doar că datoria unui bărbat către socrul său nu se poate șterge niciodată. Când cumpărăm o capră sau o vacă, plătim pentru ea și rămâne a noastră. Dar când luăm o femeie de nevastă, trebuie să plătim până la moarte. Nu tăgăduim datoria pe care o avem. Datoria e și mai mare

decât spui. Mai sunt și anii de la nașterea ei și până în ziua când am luat-o de la tine. Adevărat, îți datorăm mult, dar te rugăm să ne dai timp.

— Sunt de acord cu voi, zise Ezeulu, dar numai ca să nu mă pun împotriva.

În afară de fiii mai mari ai lui Ezeulu, Edogo și Obika, era de față și fratele lui mai mic. Numele lui era Okeke Onenyi. Nu deschisese prea mult gura, însă acum i se păru că fratele lui se înduplecă prea repede și hotărî să vorbească.

— Rudele mele, vă salut. N-am zis nimic fiindcă un bărbat fără darul vorbirii îi lasă pe-ai săi să spună tot ce-i de spus. De când ați început să vorbiți, am ascultat cu multă luare-aminte, căutând să aud un lucru din gura voastră, însă nu l-am auzit. Oamenii au fel de fel de motive ca să se însoare. În afară de copiii pe care-i vrem cu toții, unii bărbați vor o femeie care să le gătească, alții vor o femeie care să-i ajute să lucreze pământul, alții caută una pe care s-o bată. Aș vrea să aud de la voi dacă ruda noastră a venit fiindcă n-are pe cine bate când se trezește de dimineață.

Onwuzuligbo fâgădui, în numele alor săi, că Akueke n-avea să mai fie bătută pe viitor. Apoi Ezeulu trimise după ea ca să-o întrebe dacă vrea să se întoarcă la bărbat. Akueke șovăi, după care spuse că se învoiește, dacă tatăl ei e mulțumit.

— Rudele mele, vă salut, zise Ezeulu. Akueke o să se întoarcă, dar nu azi. Are nevoie de ceva timp ca să fie gata. Astăzi e Oye. O să se întoarcă la voi de următorul Oye. Când se întoarce, purtați-vă bine cu ea. Nu-i un lucru de laudă ca un bărbat să-și bată nevasta. Știu că soții se mai și ceartă, nu-i nimic rău în asta. Până și frații și surorile ieșiți din același pântec se mai ciorovăiesc, darmite doi străini. Puteți să vă certați, dar să nu se-ajungă la bătaie. Atât am avut de zis.

Ezeulu îi era recunoscător lui Ulu pentru că rezolvase atât de iute și de neașteptat pricina dintre Akueke și soțul ei. Era sigur că Ulu făcuse asta ca să-i dea starea potrivită pentru purificarea celor șase sate, înainte să se apuce de semănat. În aceeași seară, ajutoarele sale veniră să-și primească poruncile,

iar el le trimise să vestească pe toată lumea din sat că Sărbătoarea frunzelor de dovleac se va ține în următoarea zi Nkwo.

Ugoye gătea încă masa de seară când se auzi gongul *ogene* al crainicului. Ugoye era binecunoscută pentru că gătea foarte târziu. Deși Ezeulu o muștra adeseori pe Matefi pentru asta, Ugoye ar fi meritat muștrată și mai mult. Era, însă, mai înțeleaptă decât prima soție și nu gătea niciodată târziu în zilele în care-i trimitea de mâncare bărbatului ei. Dar, în celelalte zile, pocnetul pisălogului se auzea până târziu în noapte. Era delăsătoare mai degrabă când, din cauza necurăteniei, ca acum, îi era oprit să gătească pentru bărbați.

Fiica ei, Obiageli, și fata lui Akueke, Nkechi, își spuneau povești. Nwafo stătea pe patul mic de lut, lângă stâlpul din mijlocul colibeii, privindu-le de sus și arătându-le, ici și colo, greșelile pe care le făceau.

Ugoye mestecă în supa de pe foc și-o gustă lingând dosul polonicului. Bătaia gongului o prinse chiar când făcea lucrul ăsta.

— Tăceți, copii, să aud ce se zice.

GOME GOME GOME GOME. „Ora Obodo, ascultați! Ezeulu mi-a spus să vestesc că Sărbătoarea frunzelor de dovleac se va ține în următoarea zi Nkwo.“ GOME GOME GOME GOME. „Ora Obodo! Ezeulu mi-a spus...”

Obiageli se oprise din povestit pentru ca maică-sa să audă mesajul crainicului. Pe când aștepta, nerăbdătoare, ochii îi căzură pe polonicul de supă și, ca să aibă ceva de făcut, îl luă din strachina de lemn unde se afla și începu să-l lingă temeinic.

— Hămesito! zise Nwafo. Lip-lip-lip-ul ăsta le împiedică pe femei să aibă barbă.

— Și unde-i, mă rog, barba ta, mare bărbat? întrebă Obiageli.

GOME GOME GOME GOME. „Oameni din sat. Întâiul Preot al lui Ulu mi-a cerut să spun fiecărui bărbat și fiecărei femei că Sărbătoarea frunzelor de dovleac se va ține în următoarea zi de târg Nkwo.“ GOME GOME GOME GOME.

Vocea crainicului se auzea tot mai slab pe când acesta continua să-și strige mesajul pe ulița mare din Umuachala.

— S-o luăm de la început? întrebă Nkechi.

— Da, zise Obiageli. Marele fruct al arborelui-de-pâine a căzut pe Nwaka Dimkpolo și l-a omorât. Eu o să cânt povestea, iar tu îmi răspunzi.

— Dar am răspuns până acum, se împotrivi Nkechi, acum e rândul meu să cânt.

— O să strici totul. Știi că n-am terminat povestea înainte să vină crainicul.

— Zi că nu vrei, Nkechi, se băgă Nwafo. Vrea să te păcălească fiindcă-i mai mare ca tine.

— Nu te-a întrebat nimeni, nas-de-mușuroi.

— Tu cred că ți-o cauți.

— Nu-l asculta, Nkechi. După aia o să fie rândul tău să cânti și al meu să-ți răspund.

Nkechi se învoi și Obiageli începu iarăși să cânte:

Și cine va pedepsi Apa pentru mine?

*E-e Nwaka Dimkpolo*

Pământul va suga apa pentru mine

*E-e Nwaka Dimkpolo*

Cine va pedepsi Pământul pentru mine?...

— Nu, nu și nu, o întrerupse Nkechi.

— Dar ce poate să pățească Pământul, prostuțo? întrebă Nwafo.

— Am zis așa dinadins, ca s-o verific pe Nkechi, spuse Obiageli.

— E o minciună, ești mare de-acum și nu poți să spui o poveste simplă.

— Dacă te râcăie, las' că te scarpin eu, nas-de-mușuroi.

— Mamă, dacă Obiageli se mai leagă de mine, o s-o bat.

— Atinge-o numai și-ți scot eu nebunia din cap în seara asta.

— Hai să schimbăm povestea, zise Obiageli. Asta n-are sfârșit.

În același timp se întinse după polonic, care fusese muiat iarăși de curând în oala de pe foc. Însă maică-sa i-l smulse din mână.

## Capitolul 7

Piața se umplea încet cu bărbați și femei din toate satele. Cum era o zi aparte pentru ele, femeile purtau cele mai bune haine, bijuterii de fildeș și mărgele, potrivit cu averea soților sau, în câteva cazuri deosebite, cu puterea brațelor proprii. Bărbații, cei mai mulți, aduceau oale cu vin de palmier cărate pe creștet sau tărtăcuțe ce li se bălângăneau la șold, prinse cu sfoară. Primii sosiți se adăpostiră la umbra copacilor și începură să bea cu prietenii, cu rudele apropiate și îndepărtate. Cei sosiți mai târziu se mulțumiră să se așeze la loc deschis, fiindcă nu era încă arșiță.

Un străin venit la sărbătoarea din acest an ar fi putut crede că neamul Umuaro nu fusese nicicând mai unit ca acum, în toată istoria sa. În mijlocul adunării, puternica dușmănie dintre Umunneora și Umuachala părea, pe moment, neînsemnată. Ieri, să se fi întâlnit doi bărbați din cele două sate, și-ar fi pândit unul altuia mișcărilor, precauți și bănuitori, iar mâine aveau s-o facă iarăși. Astăzi însă, beau vin de palmier unii de la alții fără griji, fiindcă nici un om întreg la minte n-ar fi venit cu otravă la un ritual de purificare – la fel de bine ar fi putut să iasă în ploaie ducând asupra sa vrăji puternice și distrugătoare.

Soția cea mai tânără a lui Ezeulu își cerceta părul într-o oglindă pe care o ținea între coapse. Nu se putea opri să-și spună că făcuse treabă mai bună cu părul lui Akueke decât făcuse aceasta cu părul ei. Era însă foarte mulțumită de modelele negre de *uli*<sup>1</sup> și de liniile galben-deschis de *ogalu* de pe trup. În alți ani

---

1. Lichid obținut din semințele mai multor specii de arbuști, aplicat pe corp și folosit pentru trasarea unor modele decorative (n.r.).